

AZ SZDSZ ÚTJA A „PROFIZMUSIG”

Szabad szájak

Tavaly nyáron **Eörsi István** író új kifejezéssel gazdagította a liberális értelmiségiek nagyszótárát: „*elmagyarbálintosodás*”. E betűkollekció szinonimái: kiüresedés, elvtelen professzionizálódás, központosítás, esetleg vörösödés. A Magyar–Pető–Kuncze-féle SZDSZ belső ellenzéke márciusra már „bauer-tamásítást” ígér.

Bár az előző ciklus parlamenti főszpíke-re, *Bauer Tamás* rendre megsínyli a Szabad Demokraták Szövetségén belüli csatáskákat, most mégis háborús diadalra készül. A párt március elején sorra kerülő tisztújító küldöttgyűlésén – amennyiben megkapja az ehhez szükséges ajánlásokat – *Kuncze Gábor* elnök kihívójaként száll majd ringbe.

LETÖRT GENERÁCIÓ •

A Kunczét felügyelő *Magyar Bálint–Pető Iván* páros legádázabb bírálójaként is ismert Bauer állítólag már évekkel ezelőtt, az 1998-as vesztés választások után összerúgta a port a „nagyokkal”. Akkor az SZDSZ identitáskereséséhez nélkülözhetetlen új „szabadelvű hitvallás” torzításait ostorozta. Liberális doktrínéhez illő módon kiállt a korlátozott funkciójú éjjeliórállam képviselte mellett, ám Magyarék végül a civilizatorikus-esélyteremtő állammodellt erőltették be a manifesztumba. Úgy tűnt, 2002 áprilisában végleg lezárul az ideológiai csetepaté – Bauert ugyanis az országos lista (biztos kiesést hozó) 21. helyére száműzte a párt elitkara. A lealázott közgazdászpolitikus azonban nem bírta feladni a reményt. Először a parlamenti vergődéseket idejekorán megúno főpolgármester, *Demszky Gábor* helyére ajánlotta be magát, majd a másik kivonuló, *Zwack Péter* mandátumára vetett szemet. Ám Bauer – ha paraszthajszálakon is, de – újra és újra elbukott. Demszky ország-házi ülökéjét az egykori ’56-os halálraítélt, *Mécs Imre* foglalhatta el, az Unicum-gyáros helyett pedig egy fonyódi doktornő – a pártlista korábbi 66.-ja –, *Mézes Éva* érkezett. (Az SZDSZ

személyzeti ügyeiért felelős országos tanács annak ellenére „pofozta körbe” Bauert, hogy az – egykor *Tardos Mártonok*, *Gaál Gyulákat* felvonultató – frakció április óta krónikus közgazdászhiányban szenved.)

Időközben az SZDSZ–Új Generáció (ÚG) egyik arca, *Gusztos Péter* is kegyvesztett lett Magyaréknál. Az ifjú képviselő fő bűne ugyanaz, mint Baueré: a „profi” kormányzati, illetve pártmunkát elvi (liberális) alapon merete bírál. Lemondott például salgótarjáni elnöki posztjáról – csak azért, mert a helyi SZDSZ a Munkáspárttal is kokettáló MSZP-vel működik együtt a városban. Amikor a rendőrség egy fénymásolószalonban elkobozta a Medgyessy–Nastase-kocintgatás elleni tüntetés szórólapját egy állampolgártól, Gusztos szintén azonnal reagált: Mindez felháborító. Majd a kormányfőt leárusító *Loppert Dániel* kontra tapolcai bíróság ügy kapcsán közölte: „Olyan országban szeretnék élni, ahol az embereknek joguk van butaságokat kiabálni, akár a miniszterelnökre is”. A szabad szájú képviselőt persze az SZDSZ hivatalosságai igyekeztek elcsendesíteni – s a Soros Alapítvány pénzét költögető Liberális Fialatok Társaságát (LIFT) kezdték favorizálni az ÚG-vel szemben. (Ez praktikusán annyit jelentett, hogy a koalícióügyi államtitkár, *Horn Gábor* LIFT-es fiatalokkal javította fel a kancellária személyi állományát.)

Gusztos – talán előremenekülésképpen – épp a múlt hét végén adta át az ÚG-elnöki tisztséget a jelenlegi pártvezetés bizalmát inkább élvező *Csőzik Lászlónak*. Lépését lapunknak úgy kommentálta: más fiatal politikust is szeretett volna helyzetbe hozni. A márciusi

Kuncze Gábor és Pető Iván: mosolyszüret

SZDSZ-tisztújításon Gusztos az egyik ügyvivői posztért indul harcba, és – mint mondja – az „elvhű” Bauer Tamást szintén szívesen viszontlátná a párt vezető testületében. Ugyanakkor a maga részéről továbbra is támogatja Kuncze Gábor elnökségét – azzal a megkötéssel, hogy a jelenlegi főembernek mielőbb kormányzati szerepet kell vállalnia. „Egyszerűen nem látsunk ki a koalícióból” – fogalmaz a *Fodor Gábor* jobbkezeének is elkeresztelt Gusztos. A mester – mármint Fodor – közben visszavonulót fűjt magának (a háttérből Bauer elnökké választását támogatja). Nyílt titok azonban, hogy mostani elcsendesülésével későbbi berobbanását készíti elő – elvégre az MSZP-kliensnek mutakozó Kuncze lendülete is kifulladásig egyszer.

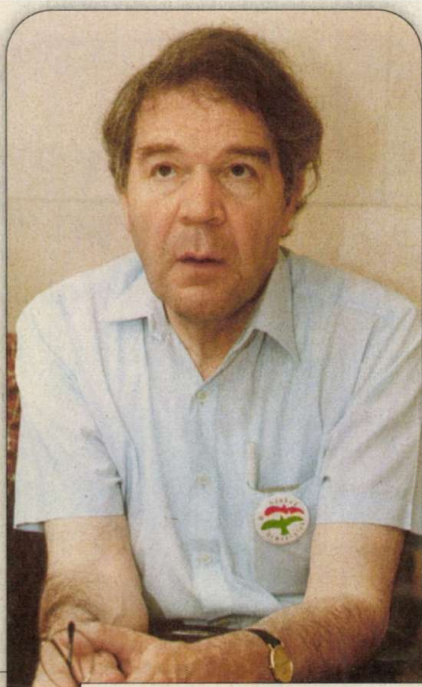
ELTÁVOZOTT ŐSÖK •

Mindazonáltal a szabad demokraták „váltsága” a Bauer–Gusztos–Fodor-tengely elnyomattatása mellett másban is tetten érhető. A jobboldal megmondóemberei például – a halotról vagy jót, vagy semmit elvet követve – már-már kínosan keveset beszélnek az egykor ősellenségnek titulált SZDSZ-ről. Szintén rossz fényt vet a jelenlegi pártvezérekre, hogy a *Beszélő* című folyóiratból kinőtt „lappárt” ősatyái (*Kis János*, *Kőszeg Ferenc* és mások) is merő tintapazarlásnak tartják az SZDSZ-ről való értekezéseket. A liberális

FOTÓK: GRIECHSCH TAMÁS

világ egykori olvasztótégelyből mára ki-
koptak az egykori karakterliberálisok.
Néhai *Solt Ottília* helyett nem sikerült hi-
teles szociálliberális politikust találni,
Tamás Gáspár Miklós távozásával pedig
eltűnt a pártból a lázadó-újszocialista
embertípus. Az ősideológia eljelentékte-
lenedését bizonyítja továbbá, hogy – mi-
közben a neoliberalizmus atyjaként szá-
mon tartott *Friedrich Hayek* egyik első
hazai fordítója, *Atkari János* Demszky bi-
zalmi alpolgármestereként mutatkozik –
a fővárosvezető most a „langyliberális”
Kunczét támogatja Bauer helyett.

Bauer Tamás: „Ha én pártelnök volnék...”

Az antikommunista múltjából (is) élő
SZDSZ önazonosság-tudatának szintén
nem tett jót, hogy a párt – Mécs Imre
vezetésével – magára vállalta a D-209-
es ügy felhígítását, az előző rendszer
bűneinek teljes relativizálását. Bauer
Tamás ehhez hozzáteszi: „A Nagy Imre-
törvényt sem fogadtuk el a ’94–98-as
közös kormányzásunk idején, most vi-
szont hozzájárultunk az érdemrend
megalapításához”. (Ilyen előzmények
után a SZDSZ-holdudvart erősítő **Eörsi
István** az *Élet és Irodalom* hasábjain volt
kénytelen felhívni a Magyar–Pető kettős
figyelmét: „A szilárd világnézettel ren-
delkező pártok még jövőképüket is a
múlthoz viszonyítva alakítják ki.”)

ÚJ LIBERÁLIS PÁRT? •

A teljes identitászavar, a nehezen elad-
ható elvek (ragaszkodás a múlt igazához,
minimális állam, másságkultusz) feláldo-
zása persze önmagában még nem jelen-
tené egy párt halálát. Ha az adott erő kö-
vetkezetesnek tűnik azokban a kérdések-
ben, amelyeket a választások előtt zász-
lajára tűzött, ideig-óráig megállhatja a
helyét a politikai piacon. Bauer legna-
gyobb szívfájdalma, hogy az SZDSZ ezen
a téren is elvérzett. Az egészségügyi re-
form és a kétkulcsos (vagy a lineáris)
adóztatás irányába nemigen tett lépése-
ket a kabinet, sőt radikális adócsökken-
tés helyett száznapos osztogatásokba
kezdett. Az ellenzéket támadó kormány-
párti önterpellációk korszaka továbbra
sem járt le, s az egymással nehezen ro-
konítható jogszabályok indokolatlan
összefűzését (salátatörvények) sem kifo-
gásolják a korábban itt is, ott is demok-
ráciadeficitet érzékelő szabad demokrata
képviselők. (Pető Ivánék a racionalitás-
ra, a kényszerű kompromisszumokra, a
profi politika – okoskodó értelmiségiek
számára felfoghatatlan – kényszereire
hivatkozva védik magukat híveik előtt.)

Az SZDSZ belső ellenzéke nem érti,
hogy egy „Lop-stop”-ra esküdöző párt
kampányguruja, *Geszti Péter* miért nem
tud végre ellenállni a kormányzati
imázspénzeknek. Az is talány, hogy a Ma-
gyar–Pető-haver hírében álló házi tanács-
adó *Gerő András* miért kap negyedmilliárd
forintnyi közpénzt egy – történészek sze-
rint is Budapest-idegen – „labanc kezde-
mény”, a Habsburg Történeti Intézet lét-

rehozásához. Bauer azt állítja, hogy ő vé-
get vetne az SZDSZ-környéki szerencselo-
vak háttérhatalmának. Miként a *Nép-
szabadságban* írta: az SZDSZ-nek még
megvan a lehetősége, hogy „tisztá erő-
nek” tűnjön, ám ehhez vissza kellene von-
nia pártkatonáit az állami vállalatok igaz-
gatóságából és felügyelőbizottságából,
amíg azok privatizációja meg nem szün-
teti ezt a lehetőséget. Persze ezzel a mon-
dattal valószínűleg újabb sereg ellenfelet
szerzett magának a liberális reformer, hi-
szén az általa említett – az SZDSZ koráb-
bi székházügyeit is bonyolító – katonákat
eddig nem „illett” belülről kikezdeni. A
Tocsik-botrányhoz asszisztáló volt ÁPV
Rt.-s elnökhelyettes, *Virág Attila* a kor-
mányváltás után a Malév Rt. felügyelő-
bizottságában találta magát, az SZDSZ
pártingatlancégét, a City-Ház Rt.-t vezér-
igazgató *Gáti Péter* – Kuncze egykori tit-
kárságvezetője – pedig a Mokép igazgató-
ságában vállalt másodállást. Az egykor
szabad demokrata pártgondnokként
regnáló *Vásárhelyi István* most az ÁPV Rt.
elnökhelyetteseként szolgál, a volt kam-
pánymenedzser és SZDSZ-pénzügyes *Lévay
Örs* az Antenna Hungária elnöki székét üli
meg (s közben *Kovács Kálmán* informati-
kai miniszter tanácsadói közt is feltűnik).
A Magyar Bálinthoz kötődő *Virág* és a
Kuncze árnyékában mozgó *Gáti „erénye”,*
hogy korábban mindketten beépültek a
miniszterelnök MSZP-s főtanácsadója,
Gyurcsány Ferenc Altus-cégbirodalmába –
vagyis eleven bizonyítékai annak, hogy
már a választások előtt összenőtt, ami
most összetartozik.

Azzal, hogy az SZDSZ kiüresítette ma-
gát, és részévé vált a szocialista párt ér-
dekstruktúrájának, gyakorlatilag feladta
önállóságát – így búsonganak az őliberá-
lisok. (Nekik vigasztalást hozhat, ha lát-
ják: a szabad demokraták azért nagyobb
eséllyel formálják a Medgyessy-kormány
politikáját, mint az MSZP Baloldali Tömö-
rülése.) A mérgesebb balliberális választók
ugyanakkor már meg is büntették az
SZDSZ-t: a párt hét – észak-, illetve nyu-
gat-magyarországi – megyei közgyűlésből
kiutasított október 20-án. A „csődhely-
zet” ellenére Bauer még hisz a saját maga
által megtestesített alternatívában. Né-
hány Beszélő-, illetve Élet és Irodalom-
szerző viszont már egyenesen egy új Ma-
gyar Liberális Pártért kiált.

Bódís András